

'Kill it, kill it, kill it'

Performancekunst is misschien wel een van de moeilijkste kunstvormen die er zijn. Veel mensen zien het als onbegrijpelijk en moeilijk. Iemand die deze kunstvorm goed beheerst is Leendert. Hij weet zijn performance juist zo te brengen dat de toeschouwer zijn performance helemaal niet wil begrijpen.

//

Het publiek oogt onrustig, het is nieuwsgierig naar wat er komen gaat. Het grote witte blok met daarop een goudvissenkom roept vragen op. Terwijl de laatste mensen naar binnen lopen, stapt onverwachts een jongen aarzelend naar voren. Hij tikt voorzichtig tegen het glas van de kom, zoals een kind dat bij zijn eigen goudvis zou doen. De goudvis reageert door driftig rondjes te zwemmen. De jongen, Leendert, haalt vervolgens uit zijn tas een snijplankje en een hamer.

Zodra Leendert de hamer neerlegt, wordt het publiek nóg onrustiger. De nieuwsgierigheid begint langzaam over te gaan in een soort angst, angst voor wat er komen gaat. Datzelfde gevoel is ook bij Leendert te merken. Hij begint te trillen, dat heftiger wordt wanneer hij zijn hand in de kom laat zakken en de vis probeert vast te pakken.

Met enige tegenzin legt hij de spartelende vis op het snijplankje en pakt de hamer. *'Kill it, kill it, kill it.'* De ijzingwekkende stem van Leendert galmt door de zaal. De sfeer is nu helemaal omgeslagen. Een vrouw uit het publiek roept iets onverstaanbaars, alsof ze Leendert wil tegenhouden. Ook al denken we het allemaal, ze is de enige die er wat van durft te zeggen. De vrouw wordt het zwijgen opgelegd door Leendert: *'Shut the fuck up.'* En hij gaat vervolgens onverstoord door. *'Kill it, kill it, kill it.'*

Leendert moedigt zichzelf aan, wat ook duidelijk nodig is. Het lijkt alsof hij ieder moment in huilen kan uitbarsten. Toch houdt hij in zijn hand nog steeds de hamer vast, die boven het spartelende diertje hangt als het zwaard van Damokles. Hoe langer Leendert doorgaat met zichzelf moed in te praten, hoe onheilspellender de sfeer wordt.

Plots houdt de vis op met spartelen. Leendert legt zijn hamer neer en probeert de vis op te pakken. Een zucht van verlichting gaat door de zaal, hoopvol dat de vis in de kom zal belanden. Maar zodra de goudvis verder gaat met spartelen, heeft Leendert de hamer alweer vast. Het bijna vertrouwde, maar nog net zo akelige *'kill it, kill it'* klinkt weer door de zaal.

Het lijkt uren te duren, maar in werkelijkheid zijn het minuten. Leendert zorgt ervoor dat het publiek nergens anders naar kijkt en ook nergens anders aan denkt. In gedachten worden smeekbedes uitgevoerd om hem te laten stoppen. Maar daar blijft het bij, iedereen kijkt met open mond naar de jongen, de hamer en de naar zuurstof happende vis.

Dan, midden in zijn bemoedigende zin, slaat Leendert onverwachts met een snelle beweging op de goudvis. Vluchtig veegt hij met een zakdoekje de hamer schoon, maar laat het vermorzelde visje liggen. Gehaast loopt hij de zaal uit, het publiek in zowel verwarring als afschuw achterlatend. Zoiets heeft het nog nooit gezien.

Pim Lammers
SHOWROOM MAMA
19 SEPT. 2014